

НАЗВИ ОСІБ ЗА ЛОКАЛЬНОЮ НАЛЕЖНІСТЮ В УКРАЇНСЬКИХ АРГО

У статті розглянуто загальні особливості називання осіб за локальною належністю в українських арготичних системах, визначено причини, перебіг і наслідки цього номінативного явища. Увагу насамперед зосереджено на типових моделях і засобах соціолектного номінування в межах вказаної мікрогрупи, розгляд яких уможливило висновок про системність аналізованих процесів, їхнє взорування на загальнономовні семантико-словотвірні зразки. Окремо в запропонованому дослідженні зацентровано на прагматичних прагненнях називачів, встановлено їхній світоглядний первень (ворожість до «чужих», міжсоціумні конфлікти, антиукраїнська освітня політика колонізаційної влади тощо). Це свідчить про важливість позамовних чинників для називання осіб за локальною належністю в соціолектах і, відповідно, високий рівень асоціативності творення аналізованих арготизмів. Останнє досить тісно пов'язує арготичне та жаргонове назовництво, визначаючи, у свою чергу, перспективи подальшого дослідження, які полягають у динамічному вивченні українських субстандартних систем і якнайретельнішому аналізу сутнісних зв'язків «старих» соціолектів і сучасних інноваційних процесів.

Ключові слова: арго, номінування, назви осіб, семантичне перенесення, метафора, конотація.

Постановка наукової проблеми та її значення. Назви осіб посідають чільне місце в номінативній структурі українських соціолектів, реалізуючи загальнономовний антропоцентризм на субстандартному рівні. За таких обставин процеси постання й формування арготичної *nomina personalia* відзначаються широкими потенціями, оскільки людину може бути названо на основі великої кількості різноманітних індивідуальних чи соціально значущих ознак. До цих назовницьких маркерів, безперечно, зараховуємо локальну належність особи (місце проживання – за класифікацією О. Кровицької [10, с. 27]), що зумовлює необхідність більш ґрунтовного осмислення її репрезентації у вітчизняних соціальних діалектах; до того ж актуальність і нагальність такої мовознавчої розвідки стають зрозумілими, якщо зважати на відносну недослідженість номінативних процесів в арго.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Як правило, проблеми арготичного називання в українській лінгвістиці розглядають у контексті вивчення семантики номенів і – найчастіше – різноманітних етимоло-

гічних зв'язків, які вказують на шляхи поповнення соціолектного лексикону (див. праці Г. Аркушина [1; 2], О. Горбача [3–6], Й. Дзендзелівського [7; 8], Л. Ставицької [13] та ін.). Водночас самі ж номінативні процеси залишаються поза увагою науковців – це стосується як загальних питань, так і особливостей окремих лексичних груп. Вказану проблему, утім, не можна вважати суто соціолектною, адже й у розвідках, присвячених описові *nomina personalia* на різних етапах розвитку мови (наприклад, роботи І. Ковалика [9], О. Кровицької [10], В. Олексенка [11]), зазвичай подають лише перелік формантів і найзагальніші відомості про семантику твірної основи. Тому наша стаття є фактично першою спробою системного розгляду особових номенів за місцем проживання в українських історичних соціолектах.

Метою статті є ґрунтовний аналіз називання осіб за локальною належністю як помітного явища в номінативній системі вітчизняних арго. Зазначену мету плануємо досягти, з'ясувавши причини, перебіг та наслідки вказаних дериваційних процесів і визначивши їхні прагматичні засади, що й визнаємо завданнями нашого дослідження.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Розвиток арготичної *nomina localia* пов'язаний з тим, що носії соціолекту специфічно розуміють життєвий простір і нестандартно осмислюють своє місце в ньому. Ідеться передусім про чітке протиставлення замкненої арготичної групи відкритому суспільному середовищу, зреалізоване у відмежуванні від інших соціально-професійних утворень. На таке розуміння світу в арго накладено елементи народної свідомості – загалом люди вузько сприймали довкілля (власне воно обмежувалося ареалом їхнього існування), та й ідентифікатори просторової належності в давнину були іншими (віросповідання, належність панові тощо). Сукупно названі особливості вказують на незначущість локальності як понятійної категорії (у теперішньому її розумінні та вияві) для носіїв соціолекту, периферійності просторових понять в бутті аргомовця. На мовному рівні це виявлено у слабкій продуктивності таких номенів, які не входять до активного арготичного словника (прикметно, що не спостерігаємо взагалі територіальних назв осіб, поширених у літературній мові). З іншого боку, спрацьовують загальномовні чинники розвитку аналізованих назв – відносно невелика кількість об'єктів, з якими можна співвіднести ці номени (самих адміністративно-територіальних одиниць досить мало), виключна «словотвірність»

катойконімів і подібних утворень тощо. Щодо останньої, проте, варто зазначити, що її в арго майже незреалізовано – винятком стає номени **шустан** ‘міщанин’, **шустанка** ‘міщанка’ [7, с. 215] як результат засекречування і взорування на «літературний» дериваційний зразок (*місто* → *шусто* → *шустан* → *шустанка*; пор. *міщани* – *шустани*).

Тому не дивно, що *nomina localia et regionalia* в українському арго виявлена обмежено, а зафіксований матеріал вказує на переважання семантичних назв передусім у бурсацькому й вуличницькому соціолектах. Ця особливість є логічною, якщо зважати на вікову характеристику носіїв арго, для яких номінування досить часто зведено до потреби перейменувати поняття, надати йому більш «глибокої» образності, зіставити з іншим поняттям задля досягнення комічного чи іронічного ефекту чи мовного обігрування. У такому разі додатковим позамовним чинником вважаємо побутування зазначених соціолектів у відкритому урбаністичному середовищі та вплив освіти й держави на формування світоглядних і національних стереотипів людини.

Останнє зумовлює цікаву психологічну особливість, виражену в бурсацько-вуличницьких соціолектах, – вороже, неприязне ставлення до селян (навіть за умови, що аргомовець є вихідцем із села) як позиціонування себе на боці ніби освіченішого міщука. Утілювачем такої автоідентифікації стає зневажливе ставлення до всього рустикального, посилене ще й офіційною антиукраїнською урядовою політикою, широко поширеною саме в міському просторі. Про такі глибокі асиміляційні процеси, визначальні для світоглядної дихотомії аргомовця, стверджує К. Широцький, колишній учень Кам’янецької бурси й укладач словничка її говору: «Погорда до хлопа, розвинена в молодих серцях ще змалку російською офіційною педагогікою, внесла в семінарську мову цілу низку образливих для мужика назвиськ, які не пропали, а лишилися в бурсацькому вжитку, не дивлячись навіть на перейняття семінаристів останніми роками національною ідеєю й взагалі народницьким духом» [15, с. 176]. Дійсно, усі номени в межах аналізованої номінативної підкатегорії містять негативну конотацію осіб, виражену, як правило, у метафоричних і метонімічних перенесеннях, реалізатором яких стають найрізноманітніші бази семантичних трансформацій.

Зокрема, зниження досягають за рахунок зооморфної метафори – у такому разі в номінативній моделі *тварина* → *особа* об’єктом називання обирають «неприємних» для людини тварин: **вуж**, **гад**

‘селянин, хлоп’ [15, с. 184]. Відповідно спрацьовують імпліцитні асоціативні зв’язки, ґрунтовані на семах ‘слизькість’, ‘противність’, ‘верткість’ як визначальних ознаках рептилій. Додатковим компонентом семантичної структури мотиваторів вважаємо уявлення мовців про цих істот, сформовані в результаті пізнавальної діяльності: до них зараховуємо соціокультурні елементи (пов’язаність змії з гріхопадінням людини; традиційне визначення її диявольською твариною, важливе для християнського світу – пор. із загальномовним *гад* ‘лайливе про огидну, підступну людину’) і практично-емпіричні відомості аргоносіїв (вуж є безпечною змією, оскільки не може отруїти, тобто завдати шкоди). Близьким до названих номенів визнаємо одеський арготизм *асмодей* ‘темний селяк’ [4, с. 100], у якому реалізовано прецедентність як особливість соціолектної метафори з паралельною актуалізацією периферійних ознак мотиватора – докладно про це ми писали в [12].

Подібне метафоричне перенесення, ґрунтоване на атрибутивній семі, виявляємо в харківському арготизмі *пєтух* ‘селяк, мужик’ [4, с. 101]. У такому разі цілком очевидною є асоціативна пов’язаність аналізованої назви з традиційним субстандартним особовим номеном *когут* ‘мужик, селянин’ [4, с. 98; 5, с. 143], зумовлена синонімійними відношеннями окреслених понять. Це свідчить, що близькість (чи тотожність) лексичного значення при різній стилістичній або територіальній зумовленості може ставати каталізатором до появи окремих назв за принципом аналогії, спираючись при цьому на чітко окреслене коло сем: *когут* ‘півень’ → *когут* ‘селяк’ : *пєтух* ‘півень’ → X (*пєтух* ‘селянин’ реалізує потенційність, оприявнюючи її). Такими семами, очевидно, стають ‘задерикуватість’, ‘схильність до сварки чи бійки’, актуалізовані разом із іншими компонентами значення – ідеться про ймовірне акцентування на співочості селянина (цьому сприяє мотивованість російського *пєтух* дієсловом *пєть*). Зазначене вказує на визначальність саме атрибутивної метафоризації для аналізованих назв і важливість цього семантичного явища для номінативної структури аргю в цілому.

Вказаний процес в арготичних номенах на позначення особи за місцем проживання зазвичай реалізують, зіставляючи похідні і твірні назв на основі перенесення ознаки: нею може бути зовнішній (особливості обличчя, одягу) чи внутрішній атрибут (риси характеру). Найчастіше акцентують увагу на специфічних «аксесуарах» селянина,

вказуючи на його неелегантність, невихованість, бідність: *очкур* ‘шнурок для підтримки штанів чи верхній комір натільної сорочки’ → *очкур* ‘мужик’ [15, с. 193], *матня* ‘частина штанів, де сходяться холоші’ → *матня* ‘селянин’ [6, с. 44]. Такі номени пов’язані з непристойним з позиції мовця виглядом бідної людини і відсилають асоціативно до приватно-інтимного світу селянина, посилюючи тим самим ефект зниження. Схожу особливість реалізує метонімічний номен *кужушинка* ‘хлоп, мужик узимку’ [15, с. 193], у якому зневажливе ставлення виражено не через семантичний зміст поняття, а у зверненні до номена з демінутивним суфіксом, що модифікує конотацію мотиватора, надаючи йому ознак іронічності. На думку В. Хіміка, така соціолектна особливість свідчить про вияв «додаткової позитивної (або нейтральної оцінки ... лише в додатковій цинічній характеристичності об’єкта» [14, с. 99]. В окремих випадках цю конотацію реалізують «затемнені» для простої людини мотиватори (наприклад, *ефіоп* ‘мужик’ [15, с. 86], що має на меті не лише схарактеризувати (селянин чорний на лиці через постійну роботу), а й висміяти як зовнішній вигляд, так і соціальний статус людини – мужика зіставлено з ефіопом-рабом через актуалізацію відповідних сем.

Такі ж принципи застосовують в арго для називання селянина щодо його розумових здібностей. Зрозуміло, що оцінка, надана більш освіченими і досвідченими (навченими школою й самим життям) бурсаками та вуличниками, є негативною і коливається в діапазоні від ‘простак’ до ‘дурень’. Тобто йдеться про своєрідне розширення значення, реалізоване в семантичному перенесенні: характеристичні номени набувають додаткової локальної прив’язаності, зберігаючи при цьому цілком весь значеннєвий комплекс: *микита* ‘недоумкуватий’ → *микита* ‘селяк’ [4, с. 145], *мудь* ‘простак’ → *мудь* ‘селянин’ [4, с. 147; 15, с. 191] тощо. Однак, якщо в аргоїзмі *микита* спостерігаємо відносно простий і зрозумілий зв’язок через словотвірні-семантичні процеси з дієсловом *метикувати* ‘розуміти щось, здогадуватися’, то в соціолектизмі *мудь* його виражено імпліцитно. Це, власне, є виявом довшого номінативного ланцюжка зі збереженим первинним оцінним елементом, наявним у початковій ланці – *мудо* ‘testiculum; penis’ відсилає асоціативно до «тілеснонізових» уявлень, що можна визнати своєрідним реалізатором прихованого негативного ставлення. На ці особливості натрапляємо й у сучасних соціолектах, у яких такі назви містять не статеvu чи розумову характеристику

людину, а стають передусім експресемами з високим рівнем мовної агресії (*пісюн, хер* і подібні обценізми). Усі вони проходять схожі семантичні трансформації, що дозволяє стверджувати про системність розвитку соціолектів не лише в синхронії, а й історично, тобто про тісний зв'язок арго з жаргоном, сленгом та просторіччям і використання тотожних номінативних принципів на розмовному рівні (стилі) літературної мови.

Натомість інколи аргоносії вдаються до більш складних трансформацій, пов'язаних у межах аналізованої групи із чужомовним характером мотиваторів. Так, пол. *żlob* 'жолоб; корито; ясла', конкретизуючись у перенесенні ознак речі на людину (для соціолектів абстрактність загалом не є характерною), набуває в українських субстандартних системах кількох значень: **жлоб** 'мужик, селяк, хлоп' [4, с. 80, 97], 'недотепа' [5, с. 163], 'скупий' [4, с. 97], 'дурний' [4, с. 97; 15, с. 79], 'надокучлива людина' [4, с. 97], 'паскуда' [4, с. 136], 'лихий учень' [6, с. 43] тощо. Ці значення фактично вказують на коло сем, актуалізованих у міжмовних (радше – міждіалектних) контактах і визначальних для семантики утвореного номена. Відповідно можливо стає різноаспектна оцінка селянина, що утруднює встановлення первинних мотиваційних зв'язків. Однак можемо впевнено констатувати, що центральною, очевидно, все ж таки залишається сема 'дурний' (з додатковою для цього номена ідентифікації способу життя через предмет), оскільки такий розвиток семантики арготизму реалізують інші номени. До них зараховуємо класичний соціолектизм *лох*, який в українській мові може бути репрезентантом загальних процесів адаптування запозиченої лексики в субстандартних системах і набуття нею додаткових значень (нім. *Loch* 'дірка' → 'дірка в голові' → 'дурень' → *лох* 'дурень' → 'мужик'), вказуючи на важливість аналогії як принципу номінування в межах мікрогруп у соціолектах і стереотипність процесів називання в мисленні носія арго.

Така стереотипність досить часто зумовлює появу локального ідентифікатора особи, реалізованого через асоціативний зв'язок з її статусом. Його (статус. – Є. Р.) у такому разі мовці виражають через «родинну» (*бадьо* 'мужик' [15, с. 181], *вуйко* 'селянин' [4, с. 131; 15, с. 184], *дядько* 'селянин' [5, с. 169]), «адміністративну» сфери (*соломка* 'село' → *селомка* [4, с. 153], *соломка* 'селянин' [4, с. 88]) чи «станову» (*новичок* 'селянин' [6, с. 31], *панчик* 'міщанин' [5, с. 169]), що свідчить про набуття нейтральними словами жаргонових соціосем (див. про таке докладно в [13, с. 132]). Проте, якщо адміністративні та

станові статусні номени виконують, в основному, ідентифікувальну функцію (*соломка* – житель соломки, *панчик* – усі пани живуть у місті), то назви осіб за спорідненістю вказують на певні загальні особливості аргонімування. Так, можна виокремити тенденцію до різнооформленого вираження тотожних понять, про яку зазначає й В. Хімік: «Соціальні субмови схильні до багатозначної експлуатації одних і тих же стереотипних образів, які є улюбленими образними модифікаторами, що накладаються на різні фреймові смисли» [15, с. 94]. Вказану особливість забезпечує спільність модифікаційних сем, що беруть участь у метафорі: в аналізованих арготизмах ними є семи ‘старший’, ‘головний’ (наприклад, *бадьо* від *бадьо* ‘батько’). Натомість в особовому номіні *дядько* ці семантичні компоненти посилено через вказівку на відносну чужість, яка нівелює «родинну» семантику і надає ширшого, просторово-локального значення. При цьому констатуємо появу конотаційних елементів у структурі аналізованих арготизмів – вони репрезентують зневажливо-експресивне ставлення до об’єктів називання, що також визнаємо однією з основних ознак метафоричного перенесення в українських арго.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Проведений аналіз уможливіє такі загальні висновки:

1. Творення осіб за локальною належністю свідчить про системність арготичного назовництва, його пов’язаність із загальномовними номінативними процесами і зреалізованість у традиційних «літературних» моделях.

2. Найтипівішим виразником досліджуваного явища є метафора, ґрунтована, як правило, на позамовних чинниках номінування, що посилює роль периферійних сем у розглянутих твірних процесах.

3. Прикметною ознакою аналізованих арготизмів стає негативна конотація, зумовлена зневажливим ставленням називачів до об’єктів номінування на підставі світоглядних опозицій урбаністичного й селянського, розумного та дурного тощо.

4. Схожі інтенції можна простежити в жаргоновому номінуванні осіб, що вказує на тяглість семантико-словотвірних процесів в українських субстандартних системах і відповідне залучення арготичних зразків до сучасного назовництва.

5. У такому разі перспективами подальшого дослідження вважаємо розгляд окреслених номінативних явищ у динаміці (в опозиції арго-жаргон-сленг) і залучення результатів цих студій до осмислення інноваційних мовних процесів.

Література

1. Аркушин Г. Арго лаборів / Г. Аркушин // *Slavia orientalis*. – 2002. – Т. XLI, № 3. – С. 447–471.
2. Аркушин Г. «Старицька мова» (Арго сліпців-жебраків Західного Полісся) / Г. Аркушин // *Slavia orientalis*. – 1996. – Т. XIV, № 2. – С. 229–236, 267–277.
3. Горбач О. Арго на Україні : зібрані ст. / Олекса Горбач. – Мюнхен : [б. в.], 1993. – 360 с.
4. Горбач О. Арго в Україні / Олекса Горбач. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2006. – 688 с. – (Сер. «Діалектологічна скриня»).
5. Горбач О. Арго українських вояків / О. Горбач // Наукові записки Українського Вільного Університету. Філософічний факультет. – 1963. – Ч. 7. – С. 138–173.
6. Горбач О. Арго українських школярів і студентів / О. Горбач // Наукові записки Українського Вільного Університету. Філософічний факультет. – 1966. – Ч. 8. – С. 3–55.
7. Дзендзелівський Й. О. Арго волинських лірників / Й. О. Дзендзелівський // *Studia z filologii polskiej i słowiańskiej*. – 1979. – Т. 16. – С. 179–216.
8. Дзендзелівський Й. О. Арго нововижвівських кожухарів на Волині / Й. О. Дзендзелівський // *Studia slavica. Academiae scientiarum hungaricae*. – 1977. – Т. XXIII, f. 3–4. – С. 289–333.
9. Ковалик І. І. Питання іменникового словотвору в східнослов'янських мовах у порівнянні з іншими слов'янськими мовами. Ч. 1 / І. І. Ковалик. – Львів : Вид. Львів. ун-ту ім. І. Франка, 1958. – 153 с.
10. Кровицька О. В. Назви осіб в українській мовній традиції XVI–XVII ст. Семантика і словотвір / О. Кровицька. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича, 2002. – 213 с.
11. Олексенко В. П. Словотвірні категорії іменника / В. П. Олексенко. – Херсон : Айлант, 2005. – 336 с.
12. Редько Є. О. Дещо про лінгвокультурні особливості номінування осіб в українських арго [Електронний ресурс] / Є. О. Редько // *Jazyk a kultúra*. – 2014. – Číslo 19–20. – Режим доступу : http://www.ff.unipo.sk/jak/rus/19-20_2014/Redko_studia.pdf
13. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови / Леся Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 464 с.
14. Химик В. В. Поэтика низкого, или Просторечье как культурный феномен / В. В. Химик. – СПб. : СПбГУ, 2000. – 272 с.
15. Широцький К. Словарець бурсацького говору / Кость Широцький // Збірник ХІФТ. Нова серія. – Т.6. – Х. : [б. в.], 1998. – С. 181–206.

References

1. Arkushyn H. Argo laboriv / H. Arkushyn // *Slavia orientalis*. – 2002. – Т. XLI, № 3. – S. 447–471.
2. Arkushyn H. “Starytska mova” (Argo sliptsiv-zhebrakiv Zahidnoho Polissia) / H. Arkushyn // *Slavia orientalis*. – 1996. – Т. XIV, № 2. – S. 229–236, 267–277.

3. Horbach O. Argo na Ukraini: Zibrani statti / Oleksa Horbach. – München : [b. v.], 1993. – 360 s.
4. Horbach O. Argo v Ukraini / Oleksa Horbach. – Lviv : In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy, 2006. – 688 s. – (Ser. «Dialektolohichna skrynia»).
5. Horbach O. Argo ukrainskykh voiakiv / O. Horbach // Naukovi zapysky Ukrain-skoho Vilnoho Universytetu. Filosofichni fakultet. – 1963. – Ch. 7. – S. 138–173.
6. Horbach O. Argo ukrainskykh shkolariv i studentiv / O. Horbach // Naukovi zapysky Ukrain-skoho Vilnoho Universytetu. Filosofichni fakultet. – 1966. – Ch. 8. – S. 3–55.
7. Dzendzelivskiy Y. O. Argo volynskykh lirnykiv / Y. O. Dzendzelivskiy // Studia z filologii polskiej i slovianskiej. – 1979. – T. 16. – S. 179–216.
8. Dzendzelivskiy Y. O. Argo novovyzhvivskykh kozhukhariv na Volyni / Y. O. Dzen-dzelivskiy // Studia slavica. Academiae scientiarum hungaricae. – 1977. – T. XXIII, f. 3–4. – S. 289–333.
9. Kovalyk I. I. Pytannia imennykovoho slovotvoru v shidnoslovianskykh movakh u porivnianni z inshymy slovianskymy movamy. Ch. 1 / I. I. Kovalyk. – Lviv : Vyd. Lviv. un-tu im. I. Franka, 1958. – 153 s.
10. Krovtytska O. V. Nazvy osib v ukrainskii movnii tradytsii XVI–XVII st. Seman-tyka i slovotvir / O. Krovtytska. – Lviv : In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy, 2002. – 213 s.
11. Oleksenko V. P. Slovotvirni katehorii imennyka / V. P. Oleksenko. – Kherson : Ailant, 2005. – 336 s.
12. Redko Ye. O. Deshcho pro linhvokulturni osoblyvosti nominuvannia osib v ukrainskikh argo / Ye. O. Redko // Jazyk a kultúra. – 2014. – Číslo 19–20. – Rezhym dostupu: http://www.ff.unipo.sk/jak/rus/19-20_2014/Redko_studia.pdf
13. Stavvytska L. O. Argo, zhargon, sleng: Sotsialna dyferentsiatsia ukrainskoi movy / Lesia Stavvytska. – K. : Krytyka, 2005. – 464 s.
14. Khimik V. V. Poetika nizkoho, ili Prostorechie kak kulturnyi fenomen / V. V. Khimik. – SPb. : SPbHU, 2000. – 272 s.
15. Shyrotskyi K. Slovarets bursatskoho hovoru / Kost Shyrotskyi // Zbirnyk KhIFT. Nova seriia. – T. 6. – Kh. : [b. v.], 1998. – S. 181–206.

Редько Евгений. Наименования лиц по локальной принадлежности в украинских аргос. В статье рассмотрены общие особенности наименований лиц по локальной принадлежности в украинских арготических системах, определены причины, ход и следствия этого номинативного явления. Внимание прежде всего сконцентрировано на характерных моделях и способах социолектной номинации в указанной микрогруппе, рассмотрение которых делает возможным выводы о системности анализированных процессов, их ориентации на общезыковые семантико-словообразовательные образцы. Отдельно в данном исследовании подчеркнуты прагматические интенции номинаторов, установлены их мировоззренческие источники (враждебность к «чужим», межсоциумные конфликты, антиукраинская образовательная политика колониаторской власти и т. п.). Это свидетельствует о важности внеязыковых факторов

для номинации лиц по локальной принадлежности в социолектах и, соответственно, высоком уровне ассоциативности образования анализированных арготизмов. Последняя особенность достаточно тесно связывает арготическую и жаргонную номинацию, определяя, в частности, перспективы дальнейшего исследования, которые заключаются в динамическом изучении украинских субстандартных систем и более тщательном анализе сущностных связей «старых» социолектов и современных инновационных процессов.

Ключевые слова: арго, номинация, наименования лиц, семантический перенос, метафора, коннотация.

Redko Yevgen. Nominating Persons According to Their Residence in the Ukrainian Argot. The article deals with the common specifics of nominating persons to their residence in the Ukrainian Argot system, as well as reasons, a course and consequences of this nominative phenomenon. The particular attention was paid to typical models and means of sociolectual nominating within this micro-group, the consideration of which enables the conclusion about the systematic approach of analyzing processes, their impact on the lingual semantic word-formative patterns. In addition, in our research we have emphasized on the pragmatic intentions of nominators, their hostility towards the “foreign”, conflicts within the society, as well as anti-Ukrainian educational policy of the colonization power, etc. It paints out the importance of sub-lingual factors for nominating persons according to their residence in sociolects and as result, a high level of associativity of the analyzing Argot formation. The latter combines Argot and Jargon nomination, defining the perspectives of our further research such as the dynamic studying of the Ukrainian substandard systems and the detailed analysis of connections between “old” sociolects and modern innovation processes.

Key words: argot, nomination, persons names, semantic transferring, metaphor, connotation.

УДК 811.161.2'332/335:81

Світлана Рошко

ПОРІВНЯЛЬНА СИНТАКСЕМА В СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

У статті досліджено функціональне навантаження порівняльної синтаксеми у семантико-синтаксичній структурі простого речення. Показано, що синтаксеми як мінімальні семантико-синтаксичні одиниці виділяють на основі семантико-синтаксичних відношень. Наведені імена вчених, які займаються проблемою вивчення синтаксем та категорії порівняння у семантико-синтак-